

Försvarsutskottets betänkande 2025/26:FöU14

Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om operativt militärt samarbete, lagen om krigsmateriel, skyddslagen, kamerabevakningslagen och vapenlagen. Lagändringarna syftar till att ge Sverige bättre förutsättningar att delta i det operativa militära samarbetet inom Nato och att ge utländska styrkor bättre förutsättningar att genomföra militär verksamhet i Sverige.

Vid riksdagens beslut ska 10 kap. 8 § regeringsformen (RF) tillämpas när det gäller lagen om operativt militärt samarbete i de delar beslutet avser överlåtelse av myndighetsutövning till en annan stat (förslagspunkt 2). Beslutet ska i enlighet med 10 kap. 6 § andra stycket RF fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande, och mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för förslaget.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns sex reservationer (V, MP) och ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:254 Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete.

Tio yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete.....	7
Bakgrund och gällande rätt	7
Reservationer	19
1. Förutsättningar för operativt militärt samarbete, punkt 2 (MP)	19
2. Utförelse av krigsmateriel, punkt 3 (V, MP)	20
3. Lagförslaget i övrigt, punkt 4 (MP)	21
4. Framtida utformning av lagstiftningen, punkt 5 (V).....	21
5. Beslutsordning för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium, punkt 6 (MP)	22
6. Utländsk militär personals verksamhet och befogenheter, punkt 7 (MP)	23
Särskilt yttrande.....	25
Förutsättningar för operativt militärt samarbete, punkt 2 (V).....	25
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	26
Propositionen	26
Följdmotionerna	26
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	28
<i>Bilaga 3</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2025/26:UU6y	39

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motion

2025/26:4171 av Lorena Delgado Varas m.fl. (-).

2. Förutsättningar för operativt militärt samarbete

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i de delar det avser att 3 a § ska betecknas 3 §, 2 §, den nya 3 § i övrigt och 4–5 §§.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:254 punkt 4 i denna del och avslår motion

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (MP)

3. Utförelse av krigsmateriel

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:254 punkt 1 och avslår motionerna

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 3 och

2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 2 (V, MP)

4. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i skyddslagen (2010:305),

2. lag om ändring i kamerabevakningslagen (2018:1200),

3. lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan,

4. lag om ändring i vapenlagen (2026:000).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:254 punkterna 2, 3, 4 i denna del och 5 samt avslår motion

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 3 (MP)

5. Framtida utformning av lagstiftningen

Riksdagen avslår motion

2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation 4 (V)

6. Beslutsordning för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium

Riksdagen avslår motion

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 5 (MP)

7. Utländsk militär personals verksamhet och befogenheter

Riksdagen avslår motion

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Reservation 6 (MP)

Stockholm den 9 juni 2026

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Matheus Enholm (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Björn Söder (SD), Johan Andersson (S), Helena Bouveng (M), Hanna Westerén (S), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C), Lars Püss (M), Emma Berginger (MP), Anders Ekegren (L) och Carl Nordblom (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2025/26:254 Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen. I betänkandet behandlas också tio yrkanden i följdmotioner till propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottet beslutade den 28 april 2026 att ge utrikesutskottet möjlighet att yttra sig över propositionen och följdmotionerna. Utrikesutskottet lämnade sitt yttrande den 28 maj (yttr. 2025/26:UU6y). Yttrandet finns i bilaga 3.

Bakgrund

Sverige ansökte den 18 maj 2022 om medlemskap i Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato). Den 22 mars 2023 beslutade riksdagen att godkänna Sveriges anslutning till nordatlantiska fördraget (prop. 2022/23:74, bet. 2022/23/UU16, rskr. 2022/23:148). Sverige är sedan den 7 mars 2024 medlem i Nato.

Nato är en mellanstatlig organisation vars målsättning är att bevara fred och säkerhet i det euroatlantiska området. Det mest centrala i Natosamarbetet är de ömsesidiga försvarsgarantier som gäller mellan medlemsländerna och den gemensamma försvarsplaneringen. Försvarsgarantierna innebär att ett väpnat angrepp mot Sverige ska betraktas som ett väpnat angrepp mot samtliga medlemsstater i Nato. De andra medlemsstaterna har då en skyldighet att bistå Sverige med de åtgärder som bedöms som nödvändiga. På samma sätt har Sverige en skyldighet att bistå allierade om en eller flera av dessa utsätts för ett väpnat angrepp. Natos strategiska koncept är vid sidan av det nordatlantiska fördraget ett av de grundläggande styrdokumenterna inom alliansen. I det strategiska konceptet fastställs att en av Natos tre huvuduppgifter är avskräckning och försvar. Natos avskräckning syftar till att få en presumtiv motståndare att avstå från aggression, eskalation eller geografisk spridning av en kris eller konflikt. Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar syftar till att upprätthålla de ömsesidiga försvarsförplikelserna mellan allierade. Natomedlemskapet innebär ett åtagande att kontinuerligt bidra till verksamheten.

Den folkrättsliga grunden för svenska bidrag till Natos samlade avskräckning och försvar som äger rum på en medlemsstats territorium vilar på det samtycke som de stater på vars territorium verksamheten äger rum har gett till Nato och dess allierade. Det är regeringen som, i enlighet med riksstyrelsefunktionen och ansvaret för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik,

som utgångspunkt beslutar om utländsk stats, inklusive militära styrkor, tillträde till svenskt territorium

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag som syftar till att ge Sverige bättre förutsättningar att delta i det operativa militära samarbetet inom Nato. Regeringen föreslår bl.a. att regeringen får besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller EU, får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium när Nato eller staten genomför militär verksamhet för avskräckning och försvar. Vidare föreslås ett antal lagändringar som syftar till att ge utländska styrkor bättre förutsättningar att genomföra militär verksamhet i Sverige.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Utskottets överväganden

Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om ändringar i lagen om operativt militärt samarbete, lagen om krigsmateriel, skyddslagen, kamerabevakningslagen och vapenlagen.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avslag eller delvis avslag på regeringens förslag samt yrkanden om framtida utformning av lagstiftningen, beslutsordning för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium och utländsk militär personals verksamhet och befogenheter.

Jämför reservation 1 (MP), 2 (V, MP), 3 (MP), 4 (V), 5 (MP) och 6 (MP) samt det särskilda yttrandet (V).

Bakgrund och gällande rätt

Operativt militärt samarbete och överlåtande av förvaltningsuppgifter till Nato eller vissa stater

Den 15 oktober 2020 trädde lagen (2020:782) om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland i kraft. Syftet med lagen var att stärka ländernas förmåga att agera militärt tillsammans. Lagens namn ändrades till lagen om operativt militärt stöd genom lagstiftning som trädde i kraft den 19 maj 2022 (se prop. 2021/22:246, bet. 2021/22:UU19, rskr. 2021/22:298). Detta var en konsekvens av att lagens tillämpningsområde vidgades så att regeringen bemyndigades att begära operativt militärt stöd även av en stat som är medlem i Nato eller EU. Genom propositionen om Sveriges medlemskap i Nato, som beslutades av riksdagen den 22 mars 2023, utvidgades lagens tillämpningsområde ytterligare genom att regeringen även bemyndigades att ta emot stöd i form av militära styrkor av Nato (se prop. 2022/23:74, bet. 2022/23:UU16, rskr. 2022/23:148). Denna lagändring trädde i kraft den 15 mars 2024. Lagens namn ändrades och fick sin nuvarande rubrik, lagen om operativt militärt samarbete, genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 december 2025 (se prop. 2025/26:6, bet. 2025/26:UFöU1, rskr. 2025/26:30). De centrala bestämmelserna i lagen om operativt militärt samarbete är uppbyggda kring medgivande till regeringen att ge respektive begära operativt militärt stöd.

Utgångspunkten enligt regeringsformen är att rättskipning och förvaltning i Sverige fullgörs av svenska myndigheter. Det är dock möjligt att överlåta sådana uppgifter till utländska eller mellanfolkliga organ om det uttryckligen

framgår av regeringsformens bestämmelser. Rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på regeringsformen kan genom beslut av riksdagen överlåtas till en annan stat, till en mellanfolklig organisation eller till en utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet. Riksdagen har även möjlighet att i lag bemyndiga regeringen eller någon annan myndighet att i särskilda fall besluta om en sådan överlåtelse (10 kap. 8 § första stycket regeringsformen). Med myndighetsutövning avses generellt beslut och åtgärder som är ett uttryck för samhällets maktbefogenheter gentemot enskilda. Utövandet av militära maktbefogenheter i försvaret av Sverige mot väpnade angrepp och mot territoriella kränkningar har bedömts utgöra sådana uppgifter som på ett ingripande sätt påverkar svenska allmänna och enskilda intressen, och som ur suveränitetssynpunkt i princip bör förbehållas svenska organ. Att tillåta att utländsk militär på svenskt territorium går i strid med invaderande fiendesoldater eller använder vapenmakt för att hindra kränkningar av svenskt territorium har ansetts vara en sådan överlåtelse som ska beslutas av riksdagen i den ordning som anges i 10 kap. 8 § andra stycket regeringsformen (jfr s. 16 och 17 i prop. 2019/20:110 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland, s. 10 i prop. 2021/22:246 Förbättrade rättsliga förutsättningar för att kunna ta emot militärt stöd från andra stater samt s. 27 och 28 i prop. 2022/23:74 Sveriges medlemskap i Nato).

Enligt lagen om operativt militärt samarbete får regeringen begära stöd av Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU i form av militära styrkor för att i enlighet med internationell rätt möta ett väpnat angrepp mot Sverige, om Sverige är i krig eller krigsfara, eller för att hindra kränkningar av svenskt territorium i fred eller under krig mellan främmande stater. Regeringen får för dessa ändamål överlåta förvaltningsuppgifter till den som lämnar sådant stöd. Lagen om operativt militärt samarbete innehåller även bemyndiganden för Försvarsmakten att överlåta förvaltningsuppgifter till finsk och amerikansk militär personal.

I lagen om operativt militärt samarbete finns vidare bestämmelser om straffrättsligt skydd för finsk och amerikansk militär personal som utövar myndighet i Sverige motsvarande det som finns för tjänstemän enligt 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottsbalken. Det straffrättsliga skydd som avses i den nuvarande lydelsen av lagen om operativt militärt samarbete gäller således våld eller hot mot tjänsteman (1 §), angrepp mot tjänsteman (2 §) och våldsamt motstånd (4 §). Sedan den 2 juli 2025 omfattas även det nya brottet förolämpning mot tjänsteman av straffrättsligt skydd enligt 17 kap brottsbalken (prop. 2024/25:141, bet. 2024/25:JuU29, rskr. 2024/25:208).

I bl.a. lagen om operativt militärt samarbete finns även bestämmelser som närmare reglerar finsk respektive amerikansk militär personals förutsättningar att utöva vissa maktbefogenheter i Sverige, t.ex. vid bevakning av skyddsobjekt.

Skyddsobjekt och kamerabevakning

Bestämmelser om skyddsobjekt finns i skyddslagen (2010:305). Lagen ger rättsliga förutsättningar för ett förstärkt skydd för vissa byggnader, anläggningar, områden och andra objekt – i lagen kallade skyddsobjekt – mot sabotage, terroristbrott, spioneri samt röjande i andra fall av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret, och grovt rån. I 5 § finns bestämmelser om skyddsobjekt för huvudsakligen militära ändamål. Beslut om skyddsobjekt får fattas för byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt eller Totalförsvarets forskningsinstitut samt för områden där de nämnda myndigheterna tillfälligt bedriver viss verksamhet. Skyddslagens nuvarande regler om skyddsobjekt kan i flera fall tillämpas för utländska militära styrkor som befinner sig i Sverige.

När en aktör utför en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning ska kamerabevakning få bedrivas, om bevakningen är nödvändig för att utföra uppgiften och intresset av bevakningen väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (7 § kamerabevakningslagen [2018:1200]). Vidare finns det vissa undantag från kravet på att göra en sådan intresseavvägning (11–13 §§ kamerabevakningslagen). Sådan bevakning som omfattas av undantagen får bedrivas utan att det prövas om intresset av bevakningen väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Ett undantag från kraven på att göra en intresseavvägning och dokumentation gäller om kamerabevakning används för att skydda en byggnad, en annan anläggning eller ett område som enligt 5 § 1–5 skyddslagen har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet (11 § 1 kamerabevakningslagen). Det innebär att områden där ett Nato högkvarter eller en utländsk militär styrka bedriver militär verksamhet omfattas av undantaget.

Utförelse av krigsmateriel

Det svenska exportkontrollregelverket för krigsmateriel och tekniskt bistånd består framför allt av lagen (1992:1300) om krigsmateriel, förordningen (1992:1303) om krigsmateriel samt de principer och riktlinjer för utförelse och annan utlandssamverkan som har beslutats av regeringen och som har lagts fram i propositioner till riksdagen. Sverige är även bundet av EU:s gemensamma regler om krigsmaterielexport och FN:s vapenhandelsfördrag Arms Trade Treaty, ATT. Vad som utgör krigsmateriel och tekniskt bistånd framgår av bilagan till förordningen om krigsmateriel, den s.k. krigsmateriel-förteckningen. Av lagen om krigsmateriel följer att det krävs tillstånd för verksamhet som rör tillverkning, tillhandahållande eller utförelse av krigsmateriel (3, 4 och 6 §§) och att Inspektionen för strategiska produkter (ISP) bedriver tillsyn av detta. Tillståndshavare är skyldiga att lämna vissa uppgifter, redovisningar och deklARATIONER till ISP.

Av 6 § första stycket lagen om krigsmateriel framgår bl.a. att krigsmateriel inte får föras ut ur landet och att tekniskt bistånd inte får lämnas till någon utanför landet utan tillstånd, om inte annat följer av den lagen eller någon annan författning. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första stycket när det gäller utförelse av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till ett annat land inom EES eller Amerikas förenta stater. Regeringens föreskrifträtt är begränsad till de situationer som omfattas av de sex punkter som finns uppräknade i 6 § andra stycket lagen om krigsmateriel.

Undantag i vapenlagen för främmande stats militära styrkor

Av 2 kap. 1 § vapenlagen (2026:408) framgår bl.a. att det krävs tillstånd för att inneha skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin och för att föra in skjutvapen, ammunition och ljuddämpare i Sverige. I 15 kap. 7 § vapenlagen finns bestämmelser om att den som för in vapen eller vapendelar i Sverige från en stat utanför EU senast inom en månad efter införseln ska se till att föremålet är märkt på ett visst angivet sätt. I 20 kap. 3 § ges regeringen befogenhet att i enskilda fall besluta att lagen inte ska gälla skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin som innehas av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Artikel VI i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato Sofa) anger att besökande militära förband i värdlandet har rätt att inneha och bära vapen under förutsättning att det överensstämmer med deras order.

Propositionen

Operativt militärt samarbete och överlåtande av förvaltningsuppgifter till Nato eller vissa stater

Regeringen bedömer att det finns behov av att anpassa lagstiftningen för operativt militärt samarbete på svenskt territorium och föreslår som en följd av detta ändringar i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete. I propositionen föreslås att regeringen får besluta att Nato, eller en stat som är medlem i den organisationen eller i Europeiska unionen, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder i enlighet med internationell rätt på svenskt territorium och i och med det beslutet överlåta förvaltningsuppgifter till Nato eller den staten.

Regeringen konstaterar att Sveriges försvarsförmåga i och med Natomedlemskapet utgör en del av alliansens kollektiva försvar och att den nuvarande lagstiftningen endast medger att försvarsåtgärder som syftar till försvaret av Sverige överlåts till utländska styrkor. I propositionen anförs att Nato och vissa andra stater behöver kunna vidta militära försvarsåtgärder på och från svenskt territorium för försvaret av såväl Sverige som andra allierade

och i övrigt inom ramen för det kollektiva försvaret inom Nato. Regeringen understryker att det är centralt för Natos avskräckning och för att bevara freden i det euroatlantiska området att tilltron till de kollektiva försvarsgarantierna upprätthålls. Enligt regeringen är en förutsättning för detta att beslut om stöd till allierade kan fattas skyndsamt, och regeringen bör därför ges ett bemyndigande i lag att besluta om Natos och vissa staters militära försvarsåtgärder på svenskt territorium, oavsett om det sker för försvar av Sverige eller för försvar av allierat territorium. I propositionen konstateras även att operationer och andra aktiviteter för avskräckning och försvar kan äga rum såväl i fred som i krig. Regeringen anser därför att bestämmelsens tillämpning bör utvidgas och inte vara begränsad till situationer då det råder krig eller krigsfara.

Regeringen konstaterar att alla allierade förutsätts stödja Natos gemensamma doktrin för avskräckning, inklusive den funktion kärnvapen har för alliansens avskräckning och försvar. Sverige ansökte, med brett stöd i riksdagen, om medlemskap i Nato utan förbehåll. Denna hållning står fast, men det finns på samma sätt som i övriga nordiska länder inte skäl att ha kärnvapen på svenskt territorium i fredstid. Regeringen framhåller att det genom uttrycket ”i enlighet med internationell rätt” tydliggörs att de militära försvarsåtgärder som vidtas på svenskt territorium alltid måste vara förenliga med folkrättens regler.

Regeringen föreslår att bestämmelsen i lagen om operativt militärt samarbete om att regeringen får besluta om att det som föreskrivs i 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket, 13 § och 19 § första stycket polislagen (1984:387) ska gälla viss amerikansk militär personal som upprätthåller ordningen inom styrkan även ska gälla utländsk militär personal från Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU. Förslaget innebär att regeringens möjligheter att överlåta vissa förvaltningsuppgifter inte längre begränsas till militär personal från Amerikas förenta stater inom ramen för det s.k. DCA-avtalet. Genom ändringen utökas bemyndigandet till utländsk militär personal från Nato, en stat som är medlem i Nato eller en stat som är medlem i EU.

Vidare föreslås att Försvarsmakten får besluta att utländsk militär personal från Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU som genomför militär verksamhet för avskräckning och försvar, om det är lämpligt och förenligt med de uppgifter som styrkan har, får bevaka vissa skyddsobjekt. Samtidigt föreslås att det som föreskrivs i 11–17 §§ skyddslagen och i 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket samt 19 § första stycket polislagen även ska gälla utländsk militär personal som bevakar skyddsobjekt. I och med förslaget ändras och utvidgas tillämpningsområdet till att utöver finsk och amerikansk militär personal även omfatta militär personal från Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller EU, som deltar i militär verksamhet i Sverige. De skyddsobjekt som avses är dels sådana där den utländska militära styrkan bedriver militär verksamhet och kan avse byggnader, andra anläggningar och områden (5 § 1, 3 och 4 skyddslagen i dess föreslagna lydelse), dels sådana

rörliga objekt och transporter som beslutas vara skyddsobjekt med stöd av 5 § 6 skyddslagen i dess föreslagna lydelse.

Därtill föreslås att Försvarsmakten ska ha befogenhet att besluta att utländsk militär personal från Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU och som ingår i en militär styrka som genomför militär verksamhet för avskräckning och försvar får genomföra beslut om undanförsel eller förstöring. Utöver beslut som avser finsk militär personal innebär förslaget att Försvarsmakten bemyndigas att överlåta till militär personal från Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU att genomföra beslut som har fattats av svenska myndigheter om undanförsel eller förstöring enligt lagen (1992:1402) om undanförsel och förstöring.

Regeringen föreslår även att utländsk militär personal som efter beslut av Försvarsmakten bevakar skyddsobjekt eller genomför beslut om undanförsel eller förstöring ska omfattas av brottsbalkens bestämmelser om våld eller hot mot tjänsteman, angrepp mot tjänsteman, förolämpning mot tjänsteman och våldsamt motstånd. Till skillnad från vad som gäller enligt de nuvarande bestämmelserna i 4 och 5 §§ lagen om operativt militärt samarbete föreslås att Försvarsmaktens beslutsbefogenhet utvidgas till att inte bara avse finsk eller amerikansk militär personal, utan även utländsk militär personal från Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU. Regeringen anför att eftersom det fortfarande handlar om myndighetsutövning av samma slag finns det anledning att även låta den utländska militära personal som fullgör sådana uppgifter omfattas av det förstärkta straffrättsliga skyddet i 17 kap. brottsbalken. Detta bör på motsvarande sätt som enligt nuvarande ordning göras genom hänvisning till de tillämpliga bestämmelserna i lagtext. Även det nya brottet förolämpning mot tjänsteman enligt 17 kap. 3 § brottsbalken bör omfattas av hänvisningen.

Skyddsobjekt och kamerabevakning

I 5 § skyddslagen finns bestämmelser om skyddsobjekt för huvudsakligen militära ändamål. Regeringen konstaterar att punkterna i 5 § successivt har blivit fler och på olika sätt försetts med begränsningar. Enligt regeringens mening finns det nu skäl att förenkla regleringen och göra den mer ändamålsenlig. Regeringen föreslår därför att punkterna 4–7 ersätts med en gemensam bestämmelse som inte innehåller denna typ av avgränsningar, utan är generellt utformad. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att områden där ett Natohögkvarter eller en utländsk militär styrka bedriver militär verksamhet ska kunna beslutas vara skyddsobjekt.

Vidare föreslås att kamerabevakning som sker för att skydda ett område som är skyddsobjekt där ett Natohögkvarter eller en utländsk militär styrka bedriver militär verksamhet och vissa rörliga militära skyddsobjekt ska vara undantagna från krav på att genomföra och dokumentera en intresseavvägning. Enligt förslaget ska en utländsk militär styrka som befinner sig i Sverige inom

ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering undantas från följande krav om styrkan bedriver kamerabevakning från ett fordon, fartyg eller luftfartyg som ett led i militär verksamhet eller om den behövs för att prova utrustning för sådan kamerabevakning:

- krav på att genomföra och dokumentera en intresseavvägning
- krav på att föra en förteckning
- krav på att ge upplysning om kamerabevakning och den rätt till information om den personuppgiftsbehandling som kamerabevakningen innebär.

Regeringen konstaterar att det är viktigt att tillämpningen av bestämmelserna är befogad och proportionerlig i varje enskilt fall och bedömer att regleringen är tillräcklig för att säkerställa detta samt att det inte finns anledning att anta att kamerabevakning kommer att användas där det inte är nödvändigt. Regeringen ser inte möjlighet att i detta avseende ställa krav på Försvarsmakten om att agera på något visst vis.

Utförsel av krigsmateriel

Regeringen anför att det finns ett behov av att utvidga undantagsmöjligheterna och förtydliga regeringens föreskriftsrätt vad gäller utförsel av krigsmateriel och tekniskt bistånd i lagen (1992:1300) om krigsmateriel. I propositionen föreslås därför att bemyndigandet i lagen om krigsmateriel, som medger att regeringen i vissa fall får föreskriva om undantag från kravet på tillstånd för utförsel av krigsmateriel och lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till EES-länder och Amerikas förenta stater, ska utvidgas till att även gälla för utförsel av krigsmateriel och lämnande av tekniskt bistånd till Nato eller en stat som är medlem i Nato. Bemyndigandet gäller också tillstånd som behövs för att Sverige ska kunna lämna tekniskt bistånd utanför Sveriges gränser till ett annat land.

I den nuvarande regleringen saknar regeringen möjlighet att föreskriva om undantag från kravet på tillstånd när det gäller Nato som organisation och Natoländer utanför EES, förutom för Amerikas förenta stater. Undantaget utökades 2024 till att även omfatta Amerikas förenta stater. Regeringen uttalade då att detta var tillräckligt för att uppfylla DCA-avtalet men att regeringen avsåg att återkomma till frågan om Natomedlemskapets påverkan på exportkontrollen (prop. 2023/24:141 s. 171). Regeringen framhåller att det i och med Natomedlemskapet inte är ändamålsenligt att göra åtskillnad mellan Natoländerna så att bara vissa omfattas av föreskriftsrätten, då detta sänder oönskade signaler till de Natoländer som inte omfattas av undantaget.

Undantag i vapenlagen

I propositionen föreslås att regeringen får meddela föreskrifter om att vapenlagen inte ska gälla i fråga om skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin som innehåller av en utländsk militär styrka som befinner sig i

Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Följdändring

Begränsningen till finsk eller amerikansk militär personal i hänvisningsbestämmelsen i 9 § tredje stycket skyddslagen bör ersättas med utländsk militär personal, som en konsekvens av att den ändrade bestämmelsen i 4 § lagen om operativt militärt samarbete innebär att tillämpningen utvidgas.

Motionerna

Propositionen i dess helhet

I motion 2025/26:4171 av Lorena Delgado Varas m.fl. (-) föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:254 i dess helhet.

Operativt militärt samarbete och överlåtande av förvaltningsuppgifter till Nato eller vissa stater

I kommittémotion 2025/26:4180 begär Håkan Svenneling m.fl. (V) att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag till 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete. Motionärernas förslag innebär att regeringen endast får överlåta förvaltningsuppgifter till en aktuell part för att i enlighet med internationell rätt möta ett väpnat angrepp mot Sverige om Sverige är i krig eller krigsfara, i enlighet med vad som anförs i motionen och vad nuvarande lag gör gällande (yrkande 1). Vidare anför motionärerna att regeringen även bör återkomma med ett förtydligande i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete för att tydliggöra gränserna för bemyndigandet (yrkande 2).

I kommittémotion 2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del det avser att regeringen ska få besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller EU, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. Anledningen är att det inte finns något förbud mot kärnvapen inom svenskt territorium (yrkande 1). Motionärerna föreslår även att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 6 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del det avser att utländsk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt 3, 4 eller 5 § ska vara skyddad enligt 17 kap. 3 § brottsbalken (yrkande 2).

Utförelse av krigsmateriel

I kommittémotion 2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) begär motionärerna att riksdagen ska avslå regeringens förslag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel (yrkande 3).

Även i kommittémotion 2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel (yrkande 3).

Beslutsordning för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium

I kommittémotion 2025/26:4176 föreslår Emma Berginger m.fl. (MP) ett tillkännagivande om att beslut om militära försvarsåtgärder på svenskt territorium som kan få långtgående säkerhetspolitiska konsekvenser ska omfattas av tydlig demokratisk kontroll och inte flyttas från riksdagen till regeringen genom breda bemyndiganden (yrkande 4).

Utländsk militär personals verksamhet och befogenheter

I kommittémotion 2025/26:4176 framhåller Emma Berginger m.fl. (MP) att utländsk militär personals befogenheter att upprätthålla ordning och säkerhet måste vara tydligt avgränsade, proportionerliga och förenliga med svenska rättsstatliga principer (yrkande 5)

Motionärerna anser även att Försvarsmakten bör verka för att kamerabevakning som bedrivs av utländska militära styrkor används på ett sätt som är rimligt och proportionerligt samt att upplysning om bevakningen ges när så är möjligt (yrkande 6).

Utrikesutskottets yttrande

I sitt yttrande 2025/26:UU6y konstaterar utrikesutskottet att det svenska Natomedlemskapet medför ett behov av rättsliga anpassningar. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att Natos kollektiva försvar förutsätter att Nato och allierade stater kan genomföra militär verksamhet för avskräckning och försvar på och från allierades, inklusive svenskt, territorium såväl för försvaret av Sverige som för försvaret av andra allierade inom ramen för det kollektiva försvaret. Utskottet betonar även att de försvarsåtgärder som åsyftas kan behöva vidtas mycket snabbt.

När det gäller utländska styrkors verksamhet i Sverige anser utskottet att det är ändamålsenligt att allierade militära styrkor har möjlighet att bidra till sitt eget skydd och bevakning samt att upprätthålla ordningen inom den egna styrkan. Utskottet konstaterar att nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato Sofa) i likhet med avtalet om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (DCA-avtalet) innehåller bestämmelser om att en sändande stats personal ska respektera lagstiftningen i den mottagande staten.

Utskottet anför vidare att Sveriges ansökan om medlemskap i Nato lämnades in utan förbehåll. Utskottet ställer sig bakom denna hållning och anser i likhet med regeringen att det inte finns skäl att ha kärnvapen eller permanenta baser på svenskt territorium i fredstid.

Utskottet anser också att det är motiverat att utvidga regeringens möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet för utförsel av krigsmateriel och tekniskt bistånd till att även omfatta Natos medlemsstater och Nato som organisation. I likhet med regeringen anser utrikesutskottet att Sverige inte bör göra åtskillnad mellan Natos medlemsstater när det gäller den ovan nämnda föreskriftsrätten, och i förlängningen att göra undantag från utförselbudet.

Utrikesutskottet anser sammanfattningsvis att försvarsutskottet bör tillstyrka regeringens förslag och avstyrka motionerna 2025/26:4171 (-), 2025/26:4176 (MP) yrkandena 1–5 och 2025/26:4180 (V) yrkandena 1–3.

Utskottets ställningstagande

Sveriges medlemskap i Nato innebär att Sveriges försvar måste ses som en del av alliansens kollektiva avskräckning och försvar. Utskottet anser därför att det behöver finnas en ändamålsenlig och modern reglering som gör det möjligt att snabbt, effektivt och rättssäkert besluta om militär verksamhet på svenskt territorium inom ramen för internationell rätt. Utskottet konstaterar att det krävs beslut om överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter för att allierade styrkor som befinner sig i Sverige ska få genomföra stridshandlingar och andra försvarsåtgärder mot fientliga styrkor. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om ändringar i lagen om operativt militärt samarbete som syftar till att anpassa lagstiftningen till de krav som följer av medlemskapet i Nato och till att förbättra Sveriges förutsättningar att bidra till alliansens avskräckning och försvar. Utskottet konstaterar vidare att alla allierade förutsätts stödja Natos gemensamma doktrin för avskräckning, inklusive den funktion som kärnvapen har för alliansens avskräckning och försvar. Utskottet påminner om att Sveriges ansökan om medlemskap i Nato lämnades in utan förbehåll och anser i likhet med regeringen och utrikesutskottet att det inte finns skäl att ha kärnvapen eller permanenta baser på svenskt territorium i fredstid. Utskottet tar i sammanhanget fasta på att regeringen framhåller att det genom uttrycket ”i enlighet med internationell rätt” tydliggörs att de militära försvarsåtgärder som vidtas på svenskt territorium alltid måste vara förenliga med folkrätten.

När det gäller lagen om operativt militärt samarbete anser utskottet att regeringens ändringsförslag är ändamålsenliga. I och med det svenska Nato-medlemskapet är det rimligt att bemyndiganden som tidigare avsett Finland och Amerikas förenade stater utvidgas till att även gälla Nato som organisation samt en stat som är medlem i Nato eller EU. Utskottet delar även regeringens bedömning att utländsk militär personal, som efter beslut av Försvarsmakten bevakar skyddsobjekt eller genomför beslut om undanförsel eller förstöring, ska omfattas av brottsbalkens bestämmelser om våld eller hot mot tjänsteman,

angrepp mot tjänsteman, förolämpning mot tjänsteman och våldsamt motstånd.

Med anledning av det ovan anförda tillstyrker utskottet propositionens förslag om ändring i lagen om operativt militärt samarbete och avstyrker motion 2025/26:4176 (MP) yrkandena 1 och 2. Utskottet konstaterar att regeringens förslag är ändamålsenligt och anser inte att det i nuläget finns skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen om lagens framtida utformning eller innehåll. Utskottet avstyrker således även motion 2025/26:4180 (V) yrkandena 1 och 2.

Utskottet konstaterar vidare att 10 kap. 8 § regeringsformen ska tillämpas vid riksdagens beslut för de beslut som avser överlåtelse av myndighetsutövning till en annan stat. Detta gäller för antagande av regeringens förslag till ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete vad avser 2–5 §§. Det innebär att beslutet om lagen i dessa delar ska fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande, och mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för förslaget, i enlighet med 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Vad gäller lagen om krigsmateriel anser utskottet att möjligheterna att göra undantag från kravet på tillstånd behöver utvidgas när det gäller utförelse av krigsmateriel ur landet och vid lämnande av tekniskt bistånd utanför landet. Med nuvarande reglering saknar regeringen möjlighet att föreskriva om undantag när det gäller Nato som organisation och Natoländer utanför EES, förutom för Amerikas förenta stater. Utskottet delar regeringens och utrikesutskottets bedömning att Sverige som medlem i Nato inte bör göra åtskillnad mellan Natos medlemsstater när det gäller regeringens föreskriftsrätt och möjligheten till undantag. Även Nato som organisation bör omfattas av bestämmelsen. Utskottet tillstyrker därmed propositionens förslag om ändring i lagen om krigsmateriel och avstyrker motionerna 2025/26:4180 (V) yrkande 3 samt 2025/26:4176 (MP) yrkande 3.

När det gäller regeringens övriga lagförslag anser utskottet att dessa bör antas av de skäl som anføres i propositionen.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker utskottet motion 2025/26:4171 (-).

Med anledning av propositionen har det även väckts förslag om tillkännagivanden om beslutsordningen för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium och om utländsk militär personals verksamhet och befogenheter. I propositionen föreslås ett bemyndigande som medger att regeringen får besluta om Natos och vissa staters militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. Utskottet framhåller att bemyndigandets föreslagna utformning ger regeringen möjlighet att tillräckligt snabbt fatta beslut om att stödja en Natoallierad. Vidare noterar utskottet att bemyndigandet är avgränsat till att regeringen i särskilda fall får besluta om att Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU får genomföra stridshandlingar och andra skarpa militära operationer inom området militär verksamhet för avskräckning och försvar. Utskottet delar regeringens bedömning att det utvidgade bemyndigandet – från

försvarsåtgärder till stöd för försvaret av Sverige till försvarsåtgärder även för försvaret av allierade – inte innebär någon otydlighet om att det fortfarande rör sig om överlåtelse av förvaltningsuppgifter i särskilda fall.

När det gäller utländsk militär personals verksamhet och befogenheter i Sverige konstaterar utskottet, likt utrikesutskottet, att nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato Sofa) och avtalet om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (DCA-avtalet) innehåller bestämmelser om att en sändande stats personal ska respektera lagstiftningen i den mottagande staten. Myndighetsutövande verksamhet ska vara rättssäker och proportionerlig, och utskottet förutsätter att regeringen och Försvarsmakten skapar de förutsättningar som krävs för att detta säkerställs även när det gäller utländsk militär personals verksamhet i Sverige. Utskottet ser i nuläget inte skäl att vidta ytterligare åtgärder vad gäller beslutsordningen för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium eller utländsk militär personals verksamhet och befogenheter. Därmed avstyrkes motion 2025/26:4176 (MP) yrkandena 4, 5 och 6.

Sammanfattningsvis ansluter sig utskottet till regeringens överväganden och tillstyrker regeringens lagförslag. Utskottet avstyrker samtliga motioner.

Reservationer

1. Förutsättningar för operativt militärt samarbete, punkt 2 (MP)

av Emma Berginger (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i de delar det avser 2 §.

b) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i de delar det avser att 3 a § ska betecknas 3 §, den nya 3 § i övrigt och 4–5 §§.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1 och
bifaller delvis proposition 2025/26:254 punkt 4 i denna del.

Ställningstagande

Jag står bakom ett stärkt totalförsvaret, civilt såväl som militärt, och behovet av att Sverige stärker sin förmåga att samverka med våra allierade. En följd av Sveriges Natomedlemskap och deltagande i Natos gemensamma försvarsplanering är att rättsliga och praktiska arrangemang för utländska styrkor på svenskt territorium behöver finnas på plats. Med det sagt ska Sveriges försvar vara krigsavhållande. Diplomati, avspänning och internationell rätt måste vara bärande delar av svensk säkerhetspolitik. När det gäller regeringens förslag kan jag inte acceptera ett så långtgående överlåtande av förvaltningsuppgifter till Nato eller vissa stater utan att Sverige först får på plats en tydlig lagstiftning som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium. Jag anser att kärnvapen aldrig ska få finnas på svenskt territorium, varken i freds- eller krigstid. Kärnvapen har en förödande effekt. Ett större krig med dessa vapen inblandade skulle kunna förstöra förutsättningarna för mänskligt liv. Kärnvapen på svensk mark skulle också göra Sverige till en måltavla, höja hotnivån och kunna ses som en eskalering.

Mot bakgrund av detta anser jag att riksdagen bör avslå regeringens förslag till ändring i lagen om operativt militärt samarbete i den del som avser att regeringen få besluta att Nato, eller en stat som är medlem i den organisationen eller i Europeiska unionen, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder i enlighet med internationell rätt på svenskt territorium och i och med det beslutet överlåta förvaltningsuppgifter till Nato eller den staten.

2. **Utförsel av krigsmateriel, punkt 3 (V, MP)**

av Hanna Gunnarsson (V) och Emma Berginger (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 3 och
2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 3 och
avslår proposition 2025/26:254 punkt 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår att bemyndigandet i lagen om krigsmateriel ska ändras så att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd för utförsel av krigsmateriel och lämnande av tekniskt bistånd till Nato eller en stat som är medlem i Nato. Vi motsätter oss detta. Sveriges Natomedlemskap får inte innebära att demokrati, mänskliga rättigheter eller Sveriges folkrättsliga förpliktelser ges lägre vikt i exportkontrollen. Tidigare gällde regeringens föreskriftsrätt om undantag USA och länder inom EES. Nu utvidgas den till att gälla hela Nato och i praktiken innebär detta att ytterligare länder omfattas. Det gäller Albanien, Kanada, Montenegro, Nordmakedonien, Storbritannien och Turkiet. Stockholms universitet framhåller i sitt remissvar att export av krigsmateriel till dessa länder i vissa fall kan fall strida mot internationella förpliktelser och Svenska Freds varnar för att förslaget riskerar att urholka och i praktiken underminera den svenska krigsmateriel-lagstiftningen och dess grundläggande värden. Organisationen pekar särskilt på risken att hänsyn till alliansen eller dess medlemmar får väga över i bedömningen av om krigsmateriel ska få exporteras till odemokratiska stater, stater som allvarligt kränker mänskliga rättigheter eller länder i väpnad konflikt eller med risk för väpnad konflikt. Vi delar denna oro och anser att svensk krigsmaterielexport ska vara restriktiv och inte urholkas genom undantag som i praktiken skapar kryphål. Riksdagen bör således avslå regeringens förslag till ändring i lagen om krigsmateriel.

3. Lagförslaget i övrigt, punkt 4 (MP)

av Emma Berginger (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i de delar det avser 6 §,

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i övriga delar som inte omfattas av förslagspunkt 2,

2. lag om ändring i skyddslagen (2010:305),

3. lag om ändring i kamerabevakningslagen (2018:1200),

4. lag om ändring i vapenlagen (2026:000)

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:254 punkterna 2, 3 och 5 samt motion

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår proposition 2025/26:254 punkt 4 i denna del.

Ställningstagande

Regeringen föreslår att utländsk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt lagen om operativt militärt samarbete ska vara skyddad enligt 17 kap. 1–4 §§ brottsbalken på motsvarande sätt som om det hade varit fråga om svensk myndighetsutövning. Detta innebär bl.a. att det nya brottet förolämpning mot tjänsteman ska omfattas. Personer som utför myndighetsuppgifter i Sverige ska självklart skyddas mot våld och hot men mitt parti Miljöpartiet motsatte sig regeringens breda straffskärpningar i proposition 2024/25:141, bl.a. eftersom straffskärpningar ska vara evidensbaserade och proportionerliga. Regeringen visade inte med tillräcklig tydlighet att de föreslagna straffskärpningarna var ändamålsenliga eller hade stöd i forskning och erfarenhet. När regeringen nu vill utvidga samma straffrättsliga skydd till utländsk militär personal står Miljöpartiet fast vid samma principiella hållning. Jag anser därför att riksdagen bör avslå propositionen i den del som avser det utökade förstärkta straffrättsliga skyddet för utländsk militär personal.

4. Framtida utformning av lagstiftningen, punkt 5 (V)

av Hanna Gunnarsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Propositionens förslag innebär att regeringen får besluta att Nato och dess medlemsstater eller medlemmar i EU vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder i enlighet med internationell rätt på svenskt territorium. Ändringsförslaget innebär att det inte längre behöver handla om försvaret av Sverige för att regeringen ska ha mandat att besluta om andra länders handlingsfrihet på svenskt territorium. Det krävs heller inte längre att Sverige ska befinna sig i krig eller krigsfara. Jag anser att den nu föreslagna regleringen ger regeringen ett för långtgående och otydligt bemyndigande att besluta om att Nato eller andra stater ska få vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. Frågor som rör överlåtelse av förvaltningsuppgifter med stor betydelse för svensk suveränitet och säkerhetspolitik måste vara tydligt avgränsade i lag och inte lämna utrymme för alltför långtgående tolkningar. Den nuvarande ordningen bör därför ses över så att det klargörs i vilka situationer regeringen får fatta sådana beslut och vilka gränser som ska gälla för bemyndigandet. Jag anser därför att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag till 2 § lagen om operativt militärt samarbete där förvaltningsuppgifter endast får överlåtas för att, i enlighet med internationell rätt, möta ett väpnat angrepp mot Sverige när Sverige är i krig eller krigsfara. Regeringen bör också återkomma med ett förtydligande i lagen för att tydliggöra gränserna för bemyndigandet. Riksdagen bör ställa sig bakom detta och tillkännage det för regeringen.

5. Beslutsordning för vissa militära försvarsåtgärder på svenskt territorium, punkt 6 (MP)

av Emma Berginger (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag anser att beslut om militära försvarsåtgärder på svenskt territorium som kan få långtgående säkerhetspolitiska konsekvenser måste omfattas av tydlig

demokratisk kontroll. Regeringens förslag innebär att regeringen ges ett brett bemyndigande att besluta att Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. I detta sammanhang vill jag understryka att syftet med försvars- och säkerhetspolitiken ska vara att skydda Sverige genom att verka krigsavhållande och främja fred, avspänning, demokrati och folkrätt. Sveriges säkerhet stärks inte av otydliga bemyndiganden eller minskad demokratisk kontroll. Sverige behöver kunna samarbeta militärt med allierade, men det ska ske inom tydliga rättsliga ramar, med respekt för svensk suveränitet och med riksdagen som central demokratisk aktör. Riksdagen bör ställa sig bakom detta och tillkännage det för regeringen.

6. Utländsk militär personals verksamhet och befogenheter, punkt 7 (MP)

av Emma Berginger (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Det kan finnas praktiska skäl för att utländska styrkor ska kunna upprätthålla ordningen inom den egna styrkan och delta i bevakning av skyddsobjekt under tydliga former. Jag står därför bakom regeringens förslag om detta men vill samtidigt påpeka att det finns betydande skäl att iaktta försiktighet. Regeringen behöver säkerställa att befogenheterna blir tydligt avgränsade, proportionerliga och rättssäkra. Utländsk militär personal ska inte ges otydliga befogenheter att ingripa mot svensk civilbefolkning. Det måste också säkerställas att personalen förstår svenska lagar, proportionalitetsprinciper och begränsningar. En ordning där utländsk militär personal ges myndighetsutövande befogenheter i Sverige kräver tydliga ansvarsförhållanden, fungerande samverkan med svenska myndigheter och möjlighet till uppföljning.

Jag anser vidare att Försvarsmakten bör verka för att kamerabevakning som bedrivs av utländska militära styrkor används på ett sätt som är rimligt och proportionerligt och att upplysning om bevakningen ges när så är möjligt. Detta bör vara utgångspunkten för tillämpningen. Försvarsmakten bör ges ett tydligt ansvar för att verka för proportionalitet, återhållsamhet och transparens

där det är möjligt, även när lagstiftningen medger undantag. Riksdagen bör ställa sig bakom detta och tillkännage det för regeringen.

Särskilt yttrande

Förutsättningar för operativt militärt samarbete, punkt 2 (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Jag ser ett behov av att ändra lagen om operativt militärt samarbete då det är en lagstiftning som idag består av ett lapptäcke av tidigare beslut. Därför är jag positiv till att lagen ändras för att få ökad likhet mellan olika länder. I sammanhanget vill jag dock framföra att det finns starka skäl att vara restriktiv i de delar av lagstiftningen som inte är helt nödvändiga. Det gäller bl.a. staters möjlighet till myndighetsutövning och våldsanvändning i Sverige i både freds- och krigstid. Det är av största betydelse att Sverige även framöver, trots medlemskapet i Nato, ska kunna agera självständigt i utrikes- och säkerhetspolitiken, bestämma själv över utvecklingen av vårt eget försvar, värna det nationella självbestämmandet samt göra egna analyser och ställningstaganden med en levande och folklig debatt.

Jag kommer att noga följa utvecklingen när det gäller dessa frågor och ta nödvändiga initiativ i andra sammanhang.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:254 Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kamerabevakningslagen (2018:1200).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (2026:000).

Följdmotionerna

2025/26:4171 av Lorena Delgado Varas m.fl. (-):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:254 i dess helhet.

2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del det avser att regeringen ska få besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller EU, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium, med anledning av att förbud mot kärnvapen inom svenskt territorium saknas.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 6 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del det avser att utländsk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt 3, 4 eller 5 § ska vara skyddad enligt 17 kap. 3 § brottsbalken.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om militära försvarsåtgärder på svenskt territorium som kan få långtgående säkerhetspolitiska konsekvenser ska omfattas av tydlig demokratisk kontroll och inte genom breda bemyndiganden flyttas från riksdagen till regeringen och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att befogenheter för utländsk militär personal att upprätthålla ordning och säkerhet måste vara tydligt avgränsade, proportionerliga och förenliga med svenska rättsstatliga principer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmakten bör verka för att kamerabevakning som bedrivs av utländska militära styrkor används på ett sätt som är rimligt och proportionerligt samt att upplysning om bevakningen ges när så är möjligt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag till 2 § i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete där regeringen, i enlighet med vad som anförs i motionen och vad nuvarande lag gör gällande, endast får överlåta förvaltningsuppgifter till den aktuella parten för att i enlighet med internationell rätt möta ett väpnat angrepp mot Sverige om Sverige är i krig eller krigsfara, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förtydligande i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete för att tydliggöra gränserna för bemyndigandet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:141 Föreslagen lydelse

6 §

Krigsmateriel får inte föras ut ur landet och tekniskt bistånd får inte lämnas till någon utanför landet utan tillstånd, om inte annat följer av denna lag eller annan författning. I fråga om programvara och tekniskt bistånd likställs med utförsel en överföring till utlandet genom telekommunikation eller på annat liknande sätt.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd enligt första stycket, när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till *ett annat land inom EES eller Amerikas förenta stater*

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd enligt första stycket, när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till *Nato eller en stat som är medlem i den organisationen eller till en stat inom EES*

1. om det är fråga om transitering,
2. om den som för ut krigsmaterielen ur landet eller lämnar det tekniska biståndet utanför landet eller mottagaren är en del av ett statligt organ eller en del av försvarsmakten,
3. om det är fråga om leveranser som Europeiska unionen, Nato, Internationella atomenergiorganet (IAEA) eller andra mellanstatliga organisationer gör i syfte att fullgöra sina uppdrag,
4. om utförseln eller lämnandet är nödvändigt för att genomföra ett samverkande program för krigsmateriel och tekniskt bistånd mellan EES-länder,
5. om utförseln eller lämnandet är kopplat till humanitär hjälp vid en katastrof eller som gåva i en nödsituation, och
6. om utförseln eller lämnandet är nödvändigt för eller efter reparation, underhåll, utställning eller demonstration.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utförsel av

¹ Lagen omtryckt 1997:689.

1. skjutvapen, tillhörande ammunition och ljuddämpare för enskild persons räkning samt skjutvapen och därtill hörande ammunition och ljuddämpare för användning vid jakt, tävling eller övning utom riket,
  2. skjutvapen och ljuddämpare för reparation, översyn eller annan liknande åtgärd,
  3. skjutvapen och ljuddämpare som förts in i landet för åtgärd som avses i 2, och
  4. sådana jakt- och tävlingsskjutvapen och tillhörande ammunition och ljuddämpare som har förts in i landet i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 4 eller 5 § vapenlagen (2026:000).
-

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

2 Förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305)

Härigenom föreskrivs att 5 och 9 §§ skyddslagen (2010:305) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Följande byggnader, andra anläggningar, områden och objekt får också beslutas vara skyddsobjekt:

1. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt eller Totalförsvarets forskningsinstitut,

2. områden där Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt eller Totalförsvarets forskningsinstitut tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök eller områden där oförutsedda följder av sådan verksamhet kan inträffa,

3. områden där Försvarmakten har satts in för att hindra en kränkning av Sveriges territorium eller för att möta ett väpnat angrepp mot landet,

4. områden där en främmande stats militära styrka inom ramen för internationellt samarbete tillfälligt bedriver övningar här i landet i samband med utbildning för fredsfrämjande verksamhet eller för annat militärt ändamål,

4. byggnader, andra anläggningar och områden där ett Natohögkvarter eller en utländsk militär styrka bedriver militär verksamhet,

5. områden där ett Natohögkvarter eller en främmande stats militära styrka bedriver militär verksamhet inom ramen för samförståndsavtalet den 4 september 2014 mellan Sverige och Nato om värdlandsstöd,

6. områden där en utländsk militär styrka bedriver militär verksamhet enligt lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete,

7. områden där en amerikansk styrka bedriver militär verksamhet inom ramen för avtalet den 5 december 2023 mellan Sverige och Amerikas förenta stater om försvarssamarbete,

8. vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret, och

5. vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret, och

¹ Senaste lydelse 2025:997.

9. objekten militära fartyg och luftfartyg, fordon som tillverkats särskilt för militära ändamål och militära fordonstransporter av stora mängder vapen, ammunition och sprängämnen eller andra sådana särskilt skyddsvärda transporter, inklusive utländska sådana objekt och transporter inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

6. objekten militära fartyg och luftfartyg, fordon som tillverkats särskilt för militära ändamål och militära fordonstransporter av stora mängder vapen, ammunition och sprängämnen eller andra sådana särskilt skyddsvärda transporter, inklusive utländska sådana objekt och transporter inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

9 §²

För bevakning av ett skyddsobjekt får polismän, militär personal eller annan särskilt utsedd personal anlitas.

Den som bevakar ett skyddsobjekt och som inte är polisman benämns skyddsvakt.

I lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete finns bestämmelser om att *finsk och amerikansk* militär personal i vissa fall får anlitas för bevakning av skyddsobjekt. Sådan personal benämns inte skyddsvakt.

I lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete finns bestämmelser om att *utländsk* militär personal i vissa fall får anlitas för bevakning av skyddsobjekt. Sådan personal benämns inte skyddsvakt.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

² Senaste lydelse 2025:997.

3 Förslag till lag om ändring i kamerabevakningslagen (2018:1200)

Härigenom föreskrivs att 11 och 16 §§ kamerabevakningslagen (2018:1200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §¹

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller inte vid

1. kamerabevakning som sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning *eller* ett område som enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1–5 eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet,

2. kamerabevakning som Försvarsmakten bedriver från ett fordon, fartyg eller luftfartyg som ett led i en militär *insats eller militär övning* eller som behövs för att prova utrustning för sådan bevakning,

3. kamerabevakning som Trafikverket bedriver

a) av vägtrafik,

b) av sjötrafik vid en rörlig bro,

c) vid en betalstation eller kontrollpunkt som avses i bilagorna till lagen (2004:629) om trängselskatt och som sker för att samla in uppgifter som behövs för att beslut om trängselskatt ska kunna fattas och för att kontrollera att sådan skatt betalas, eller

d) vid en betalstation på allmän väg som används vid uttag av infrastrukturavgifter med stöd av lagen (2024:172) om infrastrukturavgifter på väg och som sker för att samla in uppgifter som behövs för att beslut om infrastrukturavgift ska kunna fattas och för att kontrollera att sådan avgift betalas,

4. kamerabevakning i en vägtunnel med övervakningssystem som avses i lagen (2006:418) om säkerhet i vägtunnlar och som bedrivs av någon annan tunnelhållare än Trafikverket,

5. kamerabevakning som har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, förebygga,

1. kamerabevakning som sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning, ett område *eller ett objekt* som enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1–4 *eller 6* eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet,

2. kamerabevakning som Försvarsmakten, *eller en utländsk militär styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering*, bedriver från ett fordon, fartyg eller luftfartyg som ett led i en militär *verksamhet* eller som behövs för att prova utrustning för sådan bevakning,

¹ Senaste lydelse 2025:220.

förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller olyckor eller begränsa verkningarna av sådana störningar eller inträffade olyckor, om bevakningen sker

a) i ett färdmedel som används i kollektivtrafik på väg, järnväg, vatten, spårväg eller i tunnelbana,

b) av ett stations-, terminal- eller hållplatsområde avsett för resande med kollektivtrafik på väg, järnväg, vatten, spårväg eller i tunnelbana,

c) av en plats vid järnvägs-, spårvägs- eller tunnelbanespår, eller

d) av ett flygplatsområde,

6. kamerabevakning i en lokal där det bedrivs postverksamhet eller av området omedelbart utanför in- och utgångar till en sådan lokal, om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott,

7. kamerabevakning i ett parkeringshus, om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott,

8. kamerabevakning som sker för säkerheten i trafiken eller arbetsmiljön från ett fordon, en maskin eller liknande för att förbättra sikten för föraren eller användaren,

9. kamerabevakning i en butikslokal där det bedrivs apoteksverksamhet, om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott, och

10. kamerabevakning som Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket bedriver i gränsnära områden som avses i 2 § lagen (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden, eller av tillfartsvägar till sådana gränsnära områden som avses i 2 § 3 eller 4 samma lag, om bevakningen bedrivs inom 20 kilometer från området.

16 §²

Upplysning enligt 15 § och information om den personuppgiftsbehandling som kamerabevakningen innebär behöver inte lämnas vid bevakning som

1. sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning eller ett område som enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1–5 eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet,

2. bedrivs av Försvarsmakten från ett fordon, fartyg eller luftfartyg som ett led i en militär insats eller militär övning eller som behövs för att prova utrustning för sådan bevakning, eller

1. sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning, ett område eller ett objekt som enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1–4 eller 6 eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet,

2. Försvarsmakten, eller en utländsk militär styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering, bedriver från ett fordon, fartyg eller luftfartyg som

² Senaste lydelse 2025:220.

ett led i en militär *verksamhet* eller som behövs för att prova utrustning för sådan bevakning, eller

3. bedrivs av den som är räddningsledare enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor eller av Polismyndigheten, om bevakningen är av vikt för att efterforska en försvunnen person.

Undantagen i första stycket gäller inte om ljud ska avlyssnas eller tas upp vid kamerabevakningen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete¹

dels att 3 § ska upphöra att gälla,
dels att nuvarande 3 a § ska betecknas 3 §,
dels att 2, den nya 3 och 4–6 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Om Sverige är i krig eller krigsfara får regeringen begära stöd i form av militära styrkor av Nordatlantiska fördragsorganisationen och av en stat som är medlem i den organisationen eller i Europeiska unionen, för att i enlighet med internationell rätt möta ett väpnat angrepp mot Sverige. Regeringen får för detta ändamål överlåta förvaltningsuppgifter till den som lämnar stödet.

Regeringen får besluta att Nato, eller en stat som är medlem i den organisationen eller i Europeiska unionen, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder i enlighet med internationell rätt på svenskt territorium och i och med det beslutet överlåta förvaltningsuppgifter till Nato eller den staten.

3 a §

Regeringen får besluta att 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket, 13 § och 19 § första stycket polislagen (1984:387) ska gälla även för amerikansk militär personal som befinner sig i Sverige inom ramen för avtalet den 5 december 2023 mellan Sverige och Amerikas förenta stater om försvarssamarbete när sådan personal agerar för att upprätthålla ordningen inom den amerikanska styrkan.

3 §³

Regeringen får besluta att 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket, 13 § och 19 § första stycket polislagen (1984:387) ska gälla även för utländsk militär personal när sådan personal agerar för att upprätthålla ordningen inom den utländska styrkan och styrkan kommer från

- 1. Nato,*
- 2. en stat som är medlem i Nato, eller,*
- 3. en stat som är medlem i Europeiska unionen.*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2025:998
3 § 2023:166.

² Senaste lydelse 2023:166.

³ Senaste lydelse av tidigare 3 a § 2024:553.

4 §⁴

Försvarsmakten får besluta att *finsk* militär personal som lämnar stöd till Sverige i enlighet med 2 och 3 §§ och som är lämplig för uppgiften får anlitas för bevakning av sådana skyddsobjekt som avses i 5 § 6 skyddslagen (2010:305).

Försvarsmakten får besluta att *utländsk* militär personal som genomför militär verksamhet för avskräckning och försvar får anlitas för bevakning av sådana skyddsobjekt som avses i 5 § 1, 3, 4 och 6 skyddslagen (2010:305), om

1. det är lämpligt och förenligt med de uppgifter som styrkan har, och

2. styrkan kommer från Nato eller en stat som är medlem i den organisationen eller i Europeiska unionen.

Försvarsmakten får besluta att *amerikansk* militär personal som befinner sig i Sverige inom ramen för avtalet den 5 december 2023 mellan Sverige och Amerikas förenta stater om försvarssamarbete får anlitas för bevakning av sådana skyddsobjekt som avses i 5 § 7 och 9 skyddslagen.

Det som föreskrivs i 11–17 §§ skyddslagen och i 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket samt 19 § första stycket 1 polislagen (1984:387) ska även gälla *finsk* och *amerikansk* militär personal som anlitas för bevakning.

Det som föreskrivs i 11–17 §§ skyddslagen och i 10 § första stycket 1, 2 och 4, 10 § andra stycket samt 19 § första stycket 1 polislagen (1984:387) ska även gälla *utländsk* militär personal som enligt första stycket bevakar skyddsobjekt.

5 §

Försvarsmakten får besluta att *finsk* militär personal som lämnar stöd till Sverige i enlighet med 2 § får genomföra beslut om undanförsel eller förstöring enligt lagen (1992:1402) om undanförsel och förstöring.

Försvarsmakten får besluta att *utländsk* militär personal som genomför militär verksamhet för avskräckning och försvar får genomföra beslut om undanförsel eller förstöring enligt lagen (1992:1402) om undanförsel och förstöring om styrkan kommer från

1. Nato,

2. en stat som är medlem i Nato, eller

3. en stat som är medlem i Europeiska unionen.

⁴ Senaste lydelse 2024:553.

6 §⁵

Finsk och amerikansk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt 3 a, 4 eller 5 § ska vara skyddad enligt 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottsbalken på motsvarande sätt som om det hade varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Utländsk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt 3, 4 eller 5 § ska vara skyddad enligt 17 kap. 1–4 §§ brottsbalken på motsvarande sätt som om det hade varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

⁵ Senaste lydelse 2024:553.

5 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (2026:000)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 3 § vapenlagen (2026:000) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:141 Föreslagen lydelse

20 kap.

3 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att denna lag inte ska gälla skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin som innehas av en utländsk militär styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, Försvarsmakten får i enskilda fall besluta att lagen inte ska gälla skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin som innehas av en *främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.*

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, Försvarsmakten får i enskilda fall besluta att lagen inte ska gälla skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin som innehas av en *sådan utländsk styrka som avses i första stycket.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

BILAGA 3

Utrikesutskottets yttrande 2025/26:UU6y

Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete

Till försvarsutskottet

Försvarsutskottet beslutade den 28 april att ge utrikesutskottet tillfälle att senast den 28 maj 2026 yttra sig över proposition 2025/26:254 (prot. 2025/26:42) och ev. följdmotioner i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utrikesutskottet lämnar utifrån sitt beredningsområde synpunkter på propositionen i den del som berör lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete, lagen (1992:1300) om krigsmateriel och skyddslagen (2010:305) samt kommittémotionerna 2025/26:4176 yrkandena 1–5 och 2025/26:4180 yrkandena 1–3 och motion 2025/26:4171 yrkande 1.

Utskottet föreslår att försvarsutskottet tillstyrker regeringens proposition och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns två avvikande meningar (V, MP).

Utskottets överväganden

Bakgrund

Riksdagen antog den 8 september 2020 lagen om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (prop. 2019/20:110, bet. 2019/20:UFöU5, rskr. 2020/21:3). 2019/20:UFöU5, rskr. 2020/21:3). Syftet med lagen var att stärka ländernas förmåga att agera militärt tillsammans.

Lagens namn ändrades till lagen om operativt militärt stöd genom lagstiftning som riksdagen antog den 18 maj 2022 (prop. 2021/22:246, bet. 2021/22:UU19, rskr. 2021/22:298). Lagens tillämpningsområde vidgades då så att regeringen bemyndigades att begära operativt militärt stöd även av en stat som är medlem i Nato eller EU.

Sverige ansökte den 18 maj 2022 om medlemskap i Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato). Den 22 mars 2023 beslutade riksdagen att godkänna Sveriges anslutning till nordatlantiska fördraget. Sverige är sedan den 7 mars 2024 medlem i Nato. Det mest centrala i Natosamarbetet är de ömsesidiga försvarsgarantier som gäller mellan medlemsländerna och den gemensamma försvarsplaneringen. Försvarsgarantierna innebär att ett väpnat angrepp mot en medlemsstat i Nato ska betraktas som ett väpnat angrepp mot samtliga medlemsstater i Nato. I och med Natomedlemskapet utvidgades ovan nämnda lags tillämpningsområde ytterligare genom att regeringen även bemyndigades att ta emot stöd i form av militära styrkor av Nato (prop. 2022/23:74, bet. 2022/23:UU16, rskr. 2022/23:148).

Lagens namn ändrades därefter och fick sin nuvarande rubrik, lagen om operativt militärt samarbete. Det infördes en reglering i lagen av hur beslut ska fattas för att sätta in svenska väpnade styrkor i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar (prop. 2025/26:6, bet. 2025/26:UFöU1, rskr. 2025/26:30).

Regeringen bedömer nu att det krävs vissa anpassningar av den svenska lagstiftningen för att Sverige på ett effektivt och ändamålsenligt sätt ska kunna bidra till det operativa samarbetet inom Nato. Dessa förändringar rör, förutom lagen om operativt militärt samarbete, även bl.a. skyddslagen (2010:305) och lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag som syftar till att skapa bättre förutsättningar för Sverige att delta i det operativa militära samarbetet inom Nato. Regeringen föreslår bl.a. att regeringen får besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller i EU, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. Vidare föreslås ett antal lagändringar som syftar till att förbättra

försättningarna för utländska styrkor att genomföra militär verksamhet i Sverige.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4180 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag till ändring i 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete där regeringen endast får upplåta förvaltningsuppgifter för att i enlighet med internationell rätt möta ett väpnat angrepp mot Sverige om Sverige är i krig eller krigsfara. I yrkande 2 samma motion föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förtydligande i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete för att tydliggöra gränserna för bemyndigandet. Vidare anförs i yrkande 3 att riksdagen ska avslå regeringens förslag till ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

I kommittémotion 2025/26:4176 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1 anförs att riksdagen ska avslå regeringens förslag till ändring i 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del som avser att regeringen ska få besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller EU, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder, med anledning av att ett förbud mot kärnvapen inom svenskt territorium saknas. I yrkande 2 samma motion anförs att riksdagen ska avslå regeringens förslag till ändring i lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete i den del som avser att utländsk militär personal som utövar myndighet i Sverige enligt 3, 4 eller 5 § ska vara skyddad enligt 17 kap. 3 § brottsbalken. I yrkande 3 anförs vidare att riksdagen ska avslå regeringens förslag till ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Vidare föreslås i yrkande 4 ett tillkännagivande om att beslut om militära försvarsåtgärder på svenskt territorium som kan få långtgående säkerhetspolitiska konsekvenser ska omfattas av en tydlig demokratisk kontroll och inte kunna flyttas från riksdagen till regeringen genom breda bemyndiganden. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att befogenheter för utländsk militär personal att upprätthålla ordning och säkerhet måste vara tydligt avgränsade, proportionerliga och förenliga med svenska rättsstatliga principer.

I motion 2025/26:4171 av Lorena Delgado Varas m.fl. (-) yrkande 1 anförs att riksdagen ska avslå proposition 2025/26:254 i dess helhet.

Utskottets ställningstagande

Utrikesutskottet konstaterar inledningsvis att Sverige har blivit säkrare genom Natomedlemskapet. Som allierad är Sverige en del av Natos kollektiva säkerhet. Att Sverige tillsammans med övriga allierade upprätthåller tilltron till de kollektiva försvarsgarantierna är centralt för Natos avskräckning och för

att kunna bevara freden i det euroatlantiska området. Utrikesutskottet anser i likhet med tidigare ställningstaganden (senast i bet. 2024/25:UU19) att Sverige ska vara en trovärdig, pålitlig och solidarisk allierad i Nato. Sverige kan bidra till det kollektiva försvarsåtagandet med territorium, styrkor, förmågor, och bemanning samt till möjliggörande av militära operationer.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att Natos kollektiva försvar förutsätter att Nato och allierade stater kan genomföra militär verksamhet för avskräckning och försvar på och från allierades, inklusive svenskt, territorium så väl för försvaret av Sverige som för försvaret av andra allierade och i övrigt inom ramen för det kollektiva försvaret inom Nato.

Som medlem i EU är Sverige enligt artikel 42.7 i EU-fördraget skyldig att ge en medlemsstat som utsätts för ett väpnat angrepp på sitt territorium stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Utskottet anser att det ligger i sakens natur att även Sveriges försvarsåtagande gentemot EU:s medlemsstater kan innebära att åtgärder behöver vidtas från svenskt territorium för att försvara territoriet för en annan stat som är medlem i EU.

Utskottet anser att Sveriges Natomedlemskap förutsätter att Sverige som allierad har förmåga att snabbt, effektivt och kontinuerligt kunna ta de beslut som behövs för att Sverige ska kunna vara delaktig i Natos verksamhet för avskräckning och försvar. Utskottet konstaterar att regeringens förslag när det gäller lagen om operativt militärt samarbete är avgränsat till att i särskilda fall besluta om att Nato eller en stat som är medlem i Nato eller EU får genomföra stridshandlingar och andra skarpa operationer inom området militär verksamhet för avskräckning och försvar på eller från svenskt territorium. Med militär verksamhet för avskräckning och försvar förstås framför allt sådana aktiviteter som sker inom ramen för Natos samlade avskräckning och försvar. Som följer av 10 kap. 8 § regeringsformen kommer bemyndigandet till regeringen att avse ”i särskilda fall”. Detta innebär att regeringens beslut ska vara begränsat och att regeringen ska närmare avgränsa överlåtelsens omfattning, bl.a. när det gäller uppgifter, tidsförhållanden och geografi, lednings- och lydnadsförhållanden samt de befogenheter som stödjande styrkor ska ha och som överläts till den utländska staten eller till Nato eller EU.

Utskottet tar fasta på regeringens bedömning att de militära försvarsåtgärder som kan behöva vidtas av Nato, en medlemsstat i Nato eller EU kan behöva vidtas mycket snabbt och att det kollektiva försvaret kan försvåras om det vid varje sådant fall skulle krävas ett riksdagsbeslut.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är ändamålsenligt att det finns möjlighet för allierade militära styrkor att bidra till sitt eget skydd och bevakning vid operationer eller andra militära aktiviteter i Sverige, när så är lämpligt. Utskottet konstaterar vidare att nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato Sofa) i likhet med avtalet om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (DCA-avtalet) innehåller bestämmelser om att sändande stats personal ska respektera lagstiftningen i den mottagande staten.

Utskottet instämmer därmed i regeringens bedömning att det ska finnas möjlighet för Försvarsmakten att i vissa fall låta militära styrkor från Nato, medlemsstater i Nato eller EU sköta bevakning av vissa skyddsobjekt.

Utskottet anser vidare att det bör finnas förutsättningar för regeringen att besluta om att ge en utländsk styrka från Nato, medlemsstat i Nato eller EU rätt att vidta åtgärder för att upprätthålla ordningen inom den egna utländska styrkan.

Utskottet instämmer med regeringen i att det förstärkta rättsliga skyddet i brottsbalken av offentliganställda i Sverige som nu redan omfattar finsk och amerikansk militär personal bör utvidgas till all utländsk militär personal från Nato, medlemsstat i Nato eller EU.

Enligt den nuvarande regleringen i krigsmateriellagen får regeringen meddela föreskrifter om undantag från krav på tillstånd när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till ett annat land inom EES eller Amerikas förenta stater. Utskottet instämmer i regeringens förslag att Sverige inte bör göra åtskillnad mellan Natos medlemsstater när det gäller ovan nämnda föreskriftsrätt, och i förlängningen att göra undantag från utförselförbudet. Utskottet anser även i likhet med regeringen att Nato ska inkluderas som organisation.

Utskottet konstaterar i enlighet med sitt ställningstagande i 2025/26:UU6 att Sveriges position, d.v.s. att inte tillåta placering av kärnvapen på svenskt territorium eller att gästande stridskrafter medför kärnvapen i fredstid, är väl känd och tydliggjord i olika sammanhang. En gästande stat är därtill folkrättsligt förpliktigad att följa de villkor som Sverige anger för besöket. Utskottet konstaterar vidare att Sveriges ansökan om medlemskap i Nato lämnades in utan förbehåll. Utskottet ställer sig bakom denna hållning, och anser i likhet med regeringen att det inte finns skäl att ha kärnvapen eller permanenta baser på svenskt territorium i fredstid.

Mot bakgrund av det som anförs ovan anser utskottet att försvarsutskottet bör tillstyrka regeringens förslag och avstyrka motionerna 2025/26:4176 yrkandena 1–5, 2025/26:4180 yrkandena 1–3 och 2025/26:4171 yrkande 1.

Stockholm den 28 maj 2026

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Linnéa Wickman (S), Fredrik Malm (L), Annika Strandhäll (S), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Rasmus Giertz (SD) och Anna Lasses (C).

Avvikande meningar

1. Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Jag anser att det är av största betydelse att Sverige kan agera självständigt i utrikes- och säkerhetspolitiken, bestämma självständigt över utvecklingen av vårt eget försvar, värna det nationella självbestämmandet och göra egna analyser och ställningstaganden utifrån en levande och folklig debatt.

Jag förstår behovet av att anpassa lagstiftningen så att Sverige ska kunna genomföra de åtaganden som ett svenskt Natomedlemskap medför. Jag ser behovet av att göra lagstiftningen enhetlig så att samma lagar gäller oavsett vilket Natoland som en utländsk trupp kommer ifrån. Men jag anser att det finns starka skäl att vara restriktiv med att utifrån det svenska Natomedlemskapet införa ändringar av svensk lagstiftning som inte är nödvändiga. Det gäller bl.a. våldsanvändning i Sverige i fred eller krig och staters möjlighet till myndighetsutövning.

Mitt parti Vänsterpartiet menar att det finns starka demokratiska skäl för att i möjligaste mån värna riksdagens beslutsfattande i frågor som har säkerhetspolitiska konsekvenser för Sverige och Sveriges medborgare. Enligt de föreslagna ändringarna av 2 § lagen om operativt militärt samarbete skulle regeringen kunna ge en utländsk aktör (Nato, medlemsstat i Nato eller EU) beslutanderätt kring militär verksamhet i Sverige i fredstid som inte syftar till att försvara Sverige. Det kan t.ex. handla om att Sverige i enlighet med Natos kollektiva försvarsåtgärder tillåter allierade styrkor att rikta stridshandlingar från svenskt territorium mot angripande styrkor. Jag ser med oro på att Sverige kan komma att bli delaktiga i krig och konflikter som vi själva inte valt.

Jag anser att beslut som rör andra länders förvaltningsåtgärder på svenskt territorium även i fortsättningen ska fattas av riksdagen. Regeringen bör återkomma med ett nytt förslag till ändring i 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete där regeringen endast får överlåta förvaltningsuppgifter till annan part i enlighet med internationell rätt i samband med ett väpnat angrepp mot Sverige om Sverige är i krig eller krigsfara.

Jag anser att det inte bör finnas några oklarheter kring vilka befogenheter den utländska militära styrkan har i förhållande till den svenska befolkningen. Jag anser därför att regeringen bör återkomma med ett förtydligande i lagen om operativt militärt samarbete för att tydliggöra gränserna för bemyndigandet. Bland annat behöver det tydliggöras hur ett våldsmandat ska uttolkas.

Jag motsätter mig ändringen av lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Tidigare har regeringen fått meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd för utförsel av krigsmateriel till Nato och dess medlemsländer samt

till stat inom EES. I regeringens förslag utvidgas kretsen av länder till att omfatta hela Nato. I praktiken innebär det att även Albanien, Kanada, Montenegro, Nordmakedonien, Storbritannien och Turkiet omfattas. Turkiet är ett land som upprepade gånger brutit mot folkrätten och mänskliga rättigheter. Jag anser att Sverige inte ska exportera vapen till ett land med så grundläggande brister i sin demokrati. I en tid när folkrätten kränks av Ryssland på ett oacceptabelt och farligt sätt behöver Sverige kompromisslöst stå upp för folkrätten. Att acceptera att länder bryter mot folkrätten bara för att de är Natoländer är att undergräva denna respekt.

Jag anser att Sverige inte ska vara delaktig i kärnvapenupprustning och att det inte ska finnas några oklarheter kring Sveriges ställningstagande om kärnvapen. Mitt parti har länge drivit linjen att Sverige ska införa en lagstiftning likt den finska som gör det tydligt att vi inte accepterar användning av atombomber och andra kärnvapen. Regeringens hållning i propositionen d.v.s. att det inte finns skäl att ha kärnvapen på svenskt territorium kan inte ses som ett förbud av kärnvapen. Det är snarare regeringens bedömning av läget vilket också innebär att regeringens hållning kan ändras.

2. Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete (MP)

Jacob Risberg (MP) anför:

Syftet med svensk säkerhetspolitik ska vara att skydda Sverige genom att verka krigsavhållande samt främja fred, avspänning, demokrati och folkrätt. Sverige behöver kunna samarbeta militärt med allierade, men det ska ske inom tydliga rättsliga ramar med respekt för svensk suveränitet och med riksdagen som en central demokratisk aktör.

Mitt parti Miljöpartiet ser att Sverige behöver stärka sin förmåga att samverka med allierade och det är en följd av Sveriges Natomedlemskap och deltagande i Natos gemensamma försvarsplanering att rättsliga och praktiska arrangemang för utländska styrkor behöver finnas på plats.

Jag motsätter mig dock att 2 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete ändras. Jag kan inte acceptera ett så långtgående överlåtande av förvaltningsuppgifter till Nato och Natos medlemsstater utan att Sverige först får en lagstiftning som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium.

Mitt parti Miljöpartiet står fast vid att kärnvapen aldrig ska finnas på svenskt territorium varken i fred eller krig. Ett större krig som involverar kärnvapen skulle kunna förstöra förutsättningarna för mänskligt liv. Kärnvapen på svensk mark skulle också göra Sverige till en måltavla, höja hotnivån och kunna ses som en eskalering.

Jag anser att den demokratiska kontrollen måste värnas. Riksdagen är folkets främsta företrädare. Remissinstansen Göteborgs universitet lyfter fram att det föreslagna bemyndigandet inte är så tydligt och avgränsat som grundlagen kräver. Göteborgs universitet pekar vidare på att det är svårt att överblicka vilka befogenheter som kan komma att överlätas och anser att

gränserna för bemyndigandet tydligt bör framgå av lagen. Remissinstansen Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen poängterar att Sverige kan anses bli part i en väpnad konflikt om regeringen tillåter att utländska styrkor genomför stridshandlingar från svenskt territorium. Beslut som kan få långtgående konsekvenser för Sveriges säkerhet eller, Sveriges folkrättsliga ställning eller som kan få konsekvenser långt bortom Sverige för att svenskt territorium används i militära operationer bör inte hanteras genom alltför breda och otydliga bemyndiganden till regeringen.

Mitt parti Miljöpartiet ser att det kan finnas praktiska skäl för att utländska styrkor ska kunna ges vissa polisiära befogenheter för att upprätthålla ordningen inom den egna styrkan och delta i bevakning av skyddsobjekt under tydliga former. Jag anser dock att regeringen behöver säkerställa att befogenheterna som ges till utländsk militär personal blir tydligt avgränsade, proportionerliga och rättssäkra. Utländsk militär personal ska inte ges otydliga befogenheter att ingripa mot svensk civilbefolkning. Det måste säkerställas att personalen förstår svenska lagar, proportionalitetsprinciper och begränsningar. En ordning där utländsk militär personal ges myndighetsutövande befogenheter i Sverige kräver tydliga ansvarsförhållanden, fungerande samverkan med svenska myndigheter och möjlighet till uppföljning.

Jag motsätter mig ändringar i 6 § lagen om operativt militärt samarbete för att ge ett förstärkt straffrättsligt skydd för utländsk militär personal. Mitt parti Miljöpartiet motsatte sig regeringens breda straffskärpningar i betänkande 2024/25:JuU29 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier m.m. eftersom vi anser att straffskärpningar ska vara evidensbaserade och proportionerliga. Jag står fast vid samma ställningstagande när samma straffrättsliga skydd ska utvidgas till utländsk militär personal.

Jag motsätter mig regeringens förslag att regeringen enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel ska få meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet för utförsel av krigsmateriel och lämnande av tekniskt bistånd till Nato eller medlemsstat i Nato. För närvarande har regeringen en sådan föreskriftsrätt när det gäller USA och länder i EES. Jag anser att svensk krigsmaterielexport ska vara restriktiv och att krigsmateriel-exportlagstiftningen inte får urholkas genom undantag som i praktiken blir kryphål. Sveriges Natomedlemskap får inte innebära att demokrati, mänskliga rättigheter eller Sveriges folkrättsliga förpliktelser ges lägre vikt i exportkontrollen. Jag vill i stället se skärpningar av lagen om krigsmaterielexport.